

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΜΟΣ. Τὸ ζήτημα πὸν ζητάζει σήμερα ὁ κ. Χριστουλάκης στὴ μελέτη του δὲν εἶναι ξένο γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμᾶ». Πολλὲς φορές ἀπὸ τίς στήλες τοῦτες πλατιὰ ζητάστηκε καὶ ποικιλότροπα μελετήθηκε, μὰ ὅλ' αὐτὰ μείνανε στὸ χαρτί, ἀφοῦ κανένας μας δὲ συγκινήθηκε, ἴσως γιὰτὶ ἀκόμα κανένας μας δὲν τὼνώσε πῶσο μεγάλο εἶναι τὸ ζήτημα τῆς γλωσσικῆς ἐπανάστασης καὶ ποιὲς ὑποχρέωσεις ἐπιδάνει στοὺς δημοτικιστάδες. Τὸ βλέπουμε ὅλοι πῶς τὸ Ζήτημα ἀπὸ καιρὸ ἔπαψε νὰναι πιά ἀποκλειστικὰ γλωσσικὸ καὶ πῶς ἀνάγκη οἱ δημοτικιστάδες νὰ ὀργανωθοῦμε σὲ πολιτικοκοινωνικὸ κόμμα, ἃ θέλουμε ὁ ἀγὼνας μας νὰ μὴν ἀπομείνει ἄγονος, ἃ θέλουμε νὰ προχωρήσουμε καὶ νὰ ἐπιβληθοῦμε.

Τὸ βλέπουμε, τὸ ἀναγνωρίζουμε, μὰ δὲν τὸ ἐνεργοῦμε. Τὸ γιὰτὶ δὲν τὸ ἐνεργοῦμε, καιρὸς πιά νὰ ξεταστῆ πλατιὰ καὶ εἰλικρινά. Ἄς μιλήσουν οἱ δικοὶ μας, ἄς μᾶς ποῦνε τὴ γνώμη τους, ἄς μᾶς φωτίσουν. Οἱ στήλες τοῦ «Νουμᾶ» εἶναι ἀνοιχτές. Ἡ «Οὐμᾶς», νὰ ποῦμε, τὸ υἱοθετεῖ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Χριστουλάκη καὶ λαχταράει ν' ἀνοιχτεῖ συζήτηση ἀπ' ἀφορμὴ του. Ἄπὸ τὴ συζήτηση κάτι θὰ βγεῖ. Κι αὐτὸ τὸ κάτι, ἴσως μᾶς ξεναρκώσει καὶ μᾶς βάλει στὸ δρόμο μας.

ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΧΤΗΡΑΣ. Θάναγκαστοῦμε νὰ ξαναποῦμε κάτι πὸν κοροϊδεύτηκε καὶ ἀπὸ τοῦτες ἀκόμα ἐδῶ τίς στήλες καὶ καταλογίστηκε γιὰ μονομανία τοῦ ἐκδότη τοῦ «Νουμᾶ». Γιὰ νὰ πάει μπροστὰ τὸ Ζήτημα, ἀνάγκη πρῶτα νὰ μορφωθεῖ δημοτικιστικὴ συνείδηση καὶ δημοτικιστικὸς χαρακτήρας—ἀλοίμονο, πράματα πὸν λείπουνε γιὰ τὴν ὥρα ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους μας. Μπορεῖ νᾶσαι ὅσο θέλεις καλοσυνείδητος ἄθρῳπος καὶ τιμιώτατος πολίτης, μὰ δὲ σώνουνε αὐτὰ γιὰ νὰ γίνεις καὶ νᾶσαι καλὸς δημοτικιστής. Χρειάζεται μιὰ κάπια ξεχωριστὴ συνείδηση κ' ἕνας κάπιος ξεχωριστὸς χαρακτήρας—καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλα, χρειάζεται πῆστη τυφλὴ καὶ ἀφοσίωση στὸν ἀγὼνα.

Μὲ τὸ δρόμο πὸν πῆρε τὸ Ζήτημα σήμερα καὶ μὲ τὸ δρόμο πὸν θὰ πάρει αὔριο, εὐκολο νὰ γίνεις κανεὶς δημοτικιστής (ἀφοῦ κι ὁ δημοτικισμὸς πάει νὰ καταντήσῃ μὸδα σήμερα), μὰ δύσκολο, πολὺ δύσκολο καὶ νὰ μείνεις.

Γιὰ νὰ πολεμήσῃ κανεὶς τὴν καθαρευουσιάνικη

σαπίλα ἀποτελεσματικὰ, ἀνάγκη πρῶτα νὰ πολεμήσῃ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ λογῆς καθαρευουσιάνικα φορτώματα, νὰ τὸν προσανατολίσει, πὸν λένε, πρὸς τὴ δημοτικιστικὴν ἰδεολογία.

Νᾶ, μιὰ ὄψη τοῦ ἀγὼνα μας, πὸν πρέπει ξεχωριστὰ καὶ προσεχτικὰ νὰ μελετηθεῖ. Πῶς νὰ μείνουμε δημοτικιστάδες. Πῶς νὰ πληθύνουμε ὅσοι εἶναι νὰ μείνουμε. Καὶ γιὰ νὰ μείνουμε καὶ νὰ πληθύνουμε, ἀνάγκη πᾶσα νὰφίσομε καταμέρος τὰ **οικογενειακά μας**, ἢ τουλάχιστο νὰ μὴν τὰ βγάξουμε στὸ φανερό.

Ἔτσι μονάχα θὰ τραθήξουμε μπροστὰ. Ἄλλιώτικα θάεροκοπανάμε καὶ θὰ τὸ μπακαλεύουμε τὸ Ζήτημά μας.

ΜΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ. Μερικὲς Ἀθηναίτικες ἐφημερίδες, οἱ περισσότερες, ἀποφασίσανε νὰ ξεσκλαβωθοῦνε ἀπὸ τὸν κ. Τσαγκάρη καὶ ἀπὸ τὸ Πραχτορεῖο του καὶ ἰδρύσανε δικὸ τους πραχτορεῖο καὶ πουλιοῦνται σήμερα λεύτερα στοὺς δρόμους, ἀπὸ δικούς τους ἐφημεριδοπῶλες καὶ γιὰ δικὸ τους λογαριασμὸ.

Τὸ τί χαμάλικα δουλεύανε ἴσαμε προχτὲς ἀκόμα αὐτοὶ οἱ ραγιάδες στὸ Κράτος τοῦ Τσαγκάρη, μᾶς τὸ εἶπανε οἱ ἴδιοι σήμερα πὸν λύθηκε ἡ γλώσσα τους καὶ πὸν μπορέσανε νὰ λιάσουνε τᾶπλυτά τους. Αὐτοκράτορας ἀληθινός, μᾶς λένε, ὁ Τσαγκάρης καὶ τοὺς ἐπέδανε ὄχι μόνο νὰν τονὲ θυματίζουνε νύχτα μέρα, μὰ νὰ θυματίζουνε καὶ ὅσους τοὺς ὑπόδειχνε ἡ Μεγαλειότητά του. Οἱ ἴδιοι μᾶς βεβαιώνουνε πῶς «ἐπὶ ἐξάμηνον διεξήγετο δημοσιογραφικὸς ἀγὼν καὶ ὑβρίζετο καὶ διεσύρετο παρὰ τῶν ἐφημερίδων εἰς πρόεδρος Ἐφετῶν διότι ἡ γνώμη του ἦτο ἀντίθετος τῆς γνώμης τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πραχτορείου». Δηλ. ὁ κ. Σπύρος Τσαγκάρης ἀνέβαζε στὰ μεσοῦρα καὶ καταδάρθρωνε ὅποιον ἤθελε, ἀνάλογα μὲ τὰ συμφέροντά του.

Καὶ τὴ δύναμη αὐτὴ τοῦ τὴν εἶχανε δώσει οἱ ἴδιοι οἱ διευθυντὲς τῶν ἐφημερίδων πὸν τοῦ φερνόντουσαν, αὐτὴ εἶναι ἡ κυριολεξία, δουλικώτατα, πὸν τοῦ σκουπίζανε μὲ τὸ μαντίλι τους ἀκόμα καὶ τὰ παπούτσια του στὸ Φάληρο (ἕνας μακαρίτης διευθυντῆς Ἀθηναίτικης ἐφημερίδας τὸκαμε καὶ αὐτὸ) γιὰ νὰν τοὺς προστατεύει τίς ἐφημερίδες τους, γιὰ νὰν τοὺς δανείζει κάποτε τὰ...ἴδια τὰ λεφτὰ τους, γιὰ νὰν τοὺς ἔχει ἀπὸ καλὸ.

Ὁ κύρ Σπύρος ἐδῶ, ὁ κύρ Σπύρος ἐκεῖ. Πῆρε τὸ παράσημο ὁ κύρ Σπύρος, καὶ οἱ ἐφημερίδες γράψανε τὴν ἄλλη μέρα πῶς τοῦ ἀξίζε καὶ μεγαλόσταυρος. Ἐγίνε βουλευτῆς ὁ κύρ Σπύρος, καὶ οἱ ἐ-

φημερίδες όλες με μιὰ φωνή γράψανε πώς του άξιζε να γίνει και πρωθυπουργός. Εεστόμιζε τη μεγαλύτερη άνοησία ο κύρ Σπύρος, κι όλοι οι κύριοι Κύριοι και Πώπηδες και Γιολντάσηδες κρατούσανε την κοιλιά τους από τὰ γέλια για τὸ έξοχο χωρατό.

Και δός του πύζα ο κύρ Σπύρος και δός του σθερκιές.

Σήμερα τὸν ξεθρονίζουνε τὸν κύρ Σπύρο, σήμερα ζητάνε τη λευτεριά τους κι αυτοί. Ἡ ώρα ή καλή. Και μακάρι τὸ οικονομικὸ ξεσκλάβωμα του τύπου νάχει και συνέχεια. Δηλ. κοντὰ στην οικονομική του ανεξαρτησία νάποχτήσει και την ήθική του ανεξαρτησία ο τύπος μας.

ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ. Δυὸ τρεῖς έφημερίδες απομείνανε ακόμα στο παλιὸ πραχτορειο και εξακολουθούνε, οι έρημες, τὸ λιθάνισμα. Ἴδου και τὸ δείγμα:

«.....Και οι «Καιροι» οι άρχισαντες και άνδρωθέντες και άκμάσαντες και συνεργαζόμενοι με τὸ πραχτορειον δέν δύνανται ή να δμολογήσουν, ότι τὸ έργον του κ. Τσαγκάρη, την τιμήν και την ειλικρίνειαν και την άμεροληψίαν έχον πάντοτε, ως βάσεις, υπήρξε τὰ μέγιστα συντελεστικόν προς περιαγωγήν του Ἑλληνικοῦ τύπου εις την σημερινήν άληθώς υπέροχον θέσιν αὐτοῦ».

Ἵστερ' από τέτιους φτωχοπροδρομισμοὺς (Ἐμμανουήλ παμδασιλεῦ παρὰ σαρανταπέντε!) **άληθώς** υπέροχος είναι ή σημερινή θέσις του Ἑλλην. τύπου!

ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ. Στο πατριωτικὸ συλλαλητήριο της περασμένης Κυριακής ο άθάνατος Ματσούκας άναδείχτηκε και πάλι ο εύγλωττότερος ρήτορας.

Ἵστερ' από τὸ λόγο του κ. Σωτηριάδη ζητήσανε οι πατριώτες ναν τὸς βγάλει λόγο κι ο Ματσούκας. Κι ο Ματσούκας, άντι λόγο, τὸς έβγαλε ένα μαχαίρι και τὸς είπε:

— Νά, αὐτὸ είναι. Σὰς βαστάει;

Και πήδησε σε μιὰ άμαξα κ' έφυγε.

Μιλάνε για **Ματσουκισμό** μερικοι κουτοέξυπνοι που θέλουνε να κοροϊδέφουνε. Μιλάνε για **Ματσουκισμό** και μερικοι άλλοι, λιγοστοί, που τὸς δέθηκε ή εύκαιρία να γνωρίσουνε τὸν απομέσα Ματσούκα, τὸν έσωτερικό, τὸ γιομάτο φῶς και κρῖνα.

Οι πρώτοι γελάνε και οι δεύτεροι θαμάζουνε. Και τὸ μαχαίρι της περασμένης Κεριακής άλλιώτικα μίλησε στους πρώτους κι άλλιώτικα στους δεύτερους.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Φίλε «Νουμά»,

Περαστικὸς από τὸ Βόλο είχα την εύτυχία να γνωριστῶ με τὸν κ. Κ. Ι. Ζάχο τὸ πρωτοπαλληκαρο του σοσιαλισμοῦ, τὸν ιδρυτὴ του Ἑργατικοῦ Κέντρου, τὸν άνθρωπο τὸ νεοιδεάτη που από τὸ τίποτα κατάφερε να δημιουργήσει μιὰ νέα ζωή, που κατάφερε να ξυπνήσει τὸς εργάτες από τὸ λήθαργο που κοιμόντουσαν. Με δέχτηκε φιλικὰ στο Ἑργατικὸ Κέντρο, στο Κέντρο της Μυσταγωγίας που κάθε γωνιά του μου δείχνει την πρόοδο του σοσιαλισμοῦ, που κάθε γωνίτσα του κράζει άδ:άκοπα «ξύπνα εργάτη, σπάσε τις άλυσσιδες που σε σφιχτοδένουν με τις πρόληψες, έχεις και σὺ δικαιώματα στη ζωή». Γνωρίστηκα με τὰ λεβεντόπαιδα του Ἑργατικοῦ Κέντρου, μίλησα, έφαγα μαζί τους, γλέντησα, άκουσα τὸ μάθημά τους και αίστάνθηκα στην ψυχή μου την άγαλλίαση, είδα άπέναντί μου τὸν εργάτη που τὸν όνειρευόμουνα. τὸν άγνὸ σοσιαλιστή.

Συγκρίνοντας τὰ δυὸ Κέντρα, τὸ Ἀθηναϊκο και τὸ Βόλου, βλέπω ότι στένα γίνεται κάπια έκμετάλλευση της εργατικῆς ιδέας και κάπια συφεροντολογική προσπάθεια να μένουν οι εργάτες στο σκοτάδι, ενώ στέλλο, στο Ἑργατικὸ Κέντρο του Βόλου, έχουνε μπει οι νέες ιδέες και μεσουρανει ο ήλιος ο λαμπερός που σε θαμπώνει, δτα μάλιστα έχεις ζήσει στο Ἀθηναϊκο σκοτάδι. Αὐτὸ είναι με λίγες γραμμές τὸ Ἑργατικὸ Κέντρο. Ἄς τὰ δουν αὐτὰ οι εργάτες του Θεοδωρόπουλου κι ας τινάξουν από πάνου τους τὸ βραχνά που θά τὸς πνίξει.

Βόλος, 27 του Τρυγητή

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ....

Φίλε «Νουμά»,

Ἵ κ. Τιμ. Σταθ. της «Ἐσπερινῆς» είναι μαλλιάρός. Τουλάχιστο έτσι λέει ο ίδιος όταν τάχει με μαλλιάρους,

— Ἐμεῖς οι μαλλιάροι!...

Και παίρνει κεινο τὸ ἴφ!... σε του τὸ χαρακτηριστικό, τὸ Σταθοπουλείκο, να πούμε.

— Ἐμεῖς οι μαλλιάροι!!

Κι όμως «εμεῖς οι μαλλιάροι» δε θά γράφαμε